

ยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู*

STRATEGIES FOR DEVELOPING LEARNER SKILLS IN THE 21ST CENTURY OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE LOEI NONG BUA LAMPHU

จีระนันท์ สาพรหม*, บุษกร สุขแสน, กฤตติกา แสนโภชน, ศุภกฤต ปิติพัฒน์

Jeeranant Saprom*, Bussakorn Suksan, Krittikar Sanphosh, Supagrit Pitiphat

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อุดรธานี ประเทศไทย

Graduate School, Udon Thani Rajabhat University, Udon Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: jeeranant4003@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนในระบบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 500 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ขั้นตอนที่ 1 จัดทำร่างยุทธศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 ประเมินยุทธศาสตร์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน และผู้เชี่ยวชาญ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปตีความและบรรยายเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ ด้านทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านทักษะการเรียนรู้ และด้านทักษะการร่วมมือ 2) ผลการกำหนดยุทธศาสตร์ พบว่า ได้ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ประเด็น ได้แก่ 2.1) การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน 2.2) การเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีของผู้เรียน 2.3) การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน 2.4) การส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน 2.5) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 2.6) การเสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน เมื่อทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ผ่านเกณฑ์ทุกประเด็นยุทธศาสตร์

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การพัฒนา, ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to verify the goodness of fit of the measurement model with empirical data and to determine strategies for developing learner skills in the 21st century of secondary school students. Phase 1: using quantitative methodology. The population

was 500. The research tools were questionnaires. Data were analyzed by statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation. Structural Equation Modeling: SEM analysis. Phase 2: using qualitative methodology. Step 1: make a strategy. Step 2: Strategic Assessment the target group was 15 people and 30 experts. Research tools were workshop plan and a suitability and feasibility assessment form Data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation statistics. Summary, interpretation and summary content. The research results showed that: 1) verify the goodness of fit of the measurement model with empirical data. Found that all variables were statistically significant at the 0.01 level, including life skills and occupations. information, media and technology skills communication skills Creativity and innovation skills learning skills and cooperation skills. 2) The results of strategic for developing learner skills in the 21st century of secondary school students Secondary Education Service Area Office Loei Nong Bua Lamphu. Found that 6 development strategy issues: 2.1) Development of life skills and careers of learners 2.2) Enhancing information, media and technology skills of learners 2.3) Improving the communication skills of learners 2.4) Promoting creative and innovative skills of learners 2.5) Developing learning skills of learners and 2.6) Enhancing learners' cooperative skills. when assessing the suitability and feasibility of all strategic issues.

Keywords: Strategies for Developing, Exercise, Learning Skill in the 21st Century al, The Secondary Education Service area office

บทนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานที่ก่อตั้งขึ้นตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) เพิ่มเติมและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2553) จึงจัดตั้งให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ขึ้นรับผิดชอบพื้นที่จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย และจังหวัดหนองบัวลำภู (เจริญพงษ์ ชมภูษ และน้ำทิพย์ อองอาจวนิชย์, 2562) จากการรวบรวมข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านสารสนเทศ สื่อ นักเรียนมีความสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ดีมาก เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีและสารสนเทศ สื่อต่าง ๆ เข้าถึงได้ง่าย เด็กจึงมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสาร เกือบทุกคน และทางกระทรวงศึกษาธิการก็มีนโยบายสนับสนุน แต่ต้องพัฒนาให้เหมาะสม เนื่องจากมองว่าปัจจุบันนักเรียน ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีดังกล่าวเล่นเกมส์มากกว่าการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ยังขาดประสบการณ์ชีวิตและลำดับความสำคัญยังไม่ได้ดีเท่าที่ควร มีนักเรียนส่วนน้อยที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา บางคนยังใช้อารมณ์และความชอบส่วนตัวในการตัดสินใจ โดยเฉพาะความสามารถในการมีเหตุผลที่มีประสิทธิภาพต้องใช้ประสบการณ์ของแต่ละคน รวมถึงความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบนักเรียนยังคงต้องพัฒนาเรื่องนี้ เพื่อให้สามารถวางแผนตนเองได้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการเรียนและชีวิต (สุนันท์ สีพาย, 2562) ส่วนความสามารถในการตัดสินใจ และการแก้ปัญหานักเรียนบางส่วนที่ไม่มีการเรียบเรียงการคิดอย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งจะต้องมีกระบวนการพัฒนาทักษะเหล่านี้ ทักษะชีวิตและอาชีพ นักเรียนมีทักษะชีวิตและอาชีพ ไม่แตกต่างกันมากนักเนื่องจากโดยภาพรวมนักเรียนยังไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองยังต้องอาศัยการฝึกจากผู้ปกครองและครูในโรงเรียน ส่วนความสามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ส่วนใหญ่คิดเห็นว่าเด็กมีค่อนข้างสูง นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้เอาตัวรอดได้ในสถานการณ์ที่

ค่อนข้างซับซ้อนได้ และความสามารถในการทำงานและการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองได้ดี โดยเฉพาะสามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดีด้วยตัวเอง ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมการแก้ไขปัญหา นั้น นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทักษะนี้เกิดขึ้นด้วยตัวเอง ขาดการเชื่อมโยงในส่วนของการคิดอย่างเป็นระบบเกิดจากสภาพแวดล้อมจากครอบครัวหรือการเรียนรู้อื่นๆ ในห้องเรียน เนื่องจากขาดการกระตุ้นให้คิดอย่างมีกระบวนการจนไปสู่การแก้ปัญหา จะต้องมีการพัฒนาทักษะการคิดจนให้เกิดความชำนาญรวมไปถึงกระบวนการทำงานกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาการร่วมกันแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่จะต้องมีการกระตุ้นให้นักเรียนคิดด้วยตัวเอง ส่วนความสามารถในการรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์หรือปรับเปลี่ยนมุมมองในการคิดเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเองระดับที่น้อยมาก เพราะนักเรียนส่วนมากปัจจุบันใช้เวลาส่วนใหญ่นอกจากการเรียนแล้วจะหมกหมุ่นกับโทรศัพท์สมาร์ทโฟนมากขึ้น เช่นการเล่นเกมส์ ความบันเทิงต่าง ๆ ในสื่อออนไลน์ ในความชอบส่วนตัวเป็นหลัก จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นในการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อแก้ไขปัญหา จะส่งผลทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเองในการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการแข่งขันเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป (ฐิตพัฒน์ สดางค์จันทร์, 2561)

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาของ ฐิตินันท์ ดาวศร และคณะ ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้ด้านทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ คือทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดในคนรุ่นใหม่ (ฐิตินันท์ ดาวศร และคณะ, 2564) และจากงานวิจัยของ พิเชษฐ ยิ่งตรง ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ คือเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและกล้าแสดงออก รักการเรียนรู้และ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น (พิเชษฐ ยิ่งตรง, 2560)

จากความเป็นมาและรายงานการวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดในการกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร ในการวิจัยนี้คือผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนในระบบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 27,776 คน

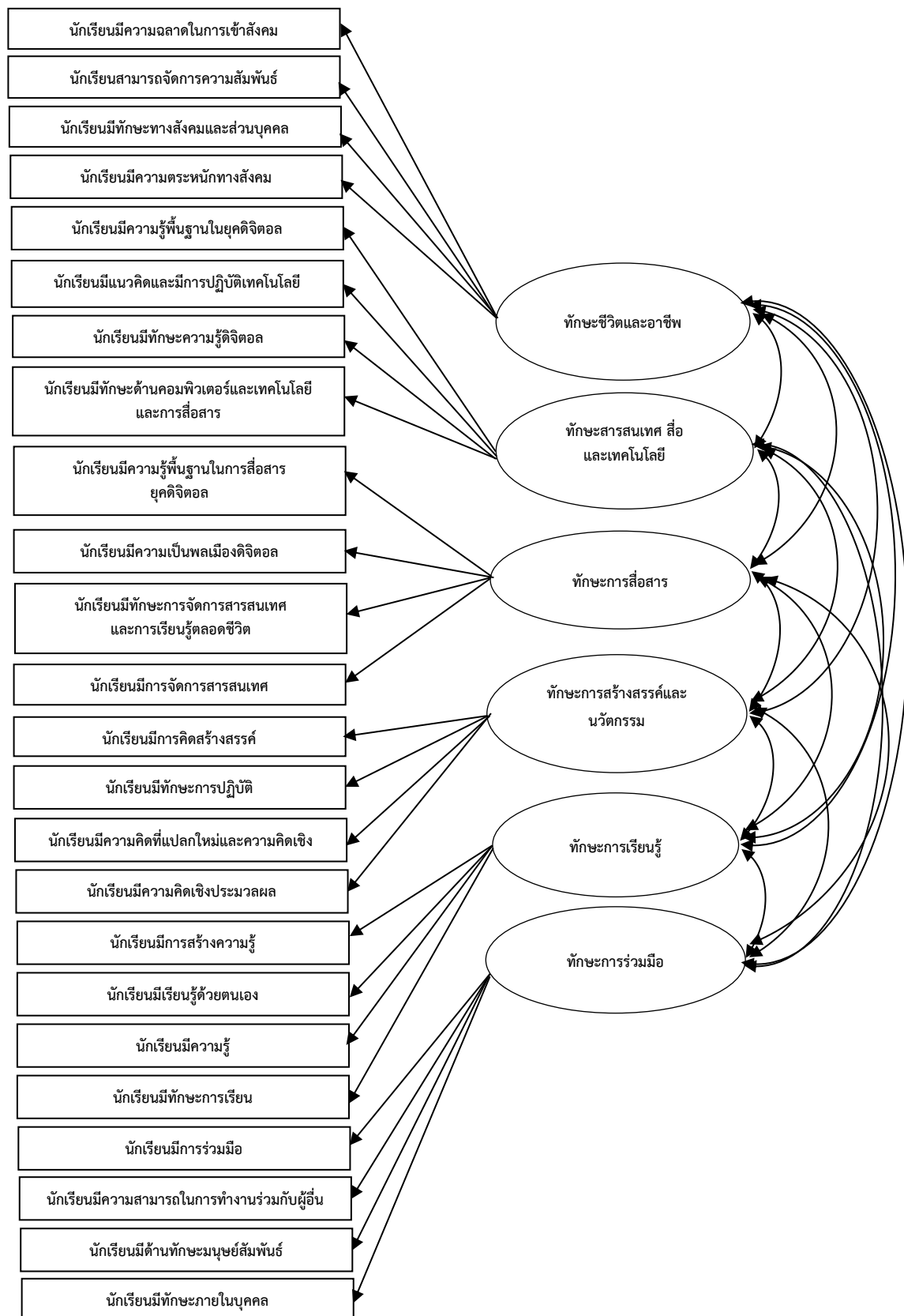
กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้หลักการของ Hair, Black, Babin & Anderson (Hair, J. F. et al., 2014) ที่เสนอว่า หากในโมเดลมีตัวแปรแฝงไม่เกิน 7 ตัวแปร และไม่มี Under Identified ของตัวแปรแฝง โดยตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงมีค่าความร่วมกัน (Communality) มากกว่า 0.50 ขนาดตัวอย่างต่ำสุดภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว คือ 150 ตัวอย่าง โดยการวิจัยในครั้งนี้ มีตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 6 ตัวแปร โดยตัวแปรแฝงไม่มีลักษณะของ Under Identified และตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงมีค่าความร่วมกันอยู่ระหว่าง 0.629 - 0.825 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 500 ราย

การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ได้แก่ 1) กำหนดจำนวนโรงเรียนในเขต 52 โรงเรียน 2) แบ่งขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่ 21 แห่ง ขนาดกลาง 28 แห่ง และขนาดเล็ก 3 แห่ง 3) หาดัชนีจากการคำนวณประชากรแต่ละโรงเรียนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ลักษณะเครื่องมือเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rate Scale) 5 ระดับตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่น ในส่วนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อการตรวจสอบความสอดคล้องความเหมาะสมกับปริมาณ ระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด ตลอดจนความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษา แล้วนำปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผลการใช้สูตร IOC ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามได้และการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546) ซึ่งจะได้ค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ผลหาความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.995 จึงจะสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีระดับความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำบันทึกขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จากนั้นนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ประสานไปยังกลุ่มตัวอย่างขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ และการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะผู้เรียน ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยใช้โปรแกรมลิซเรล (Lisrel) การวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างโมเดลการวัดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีตัวแปรกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการวัดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 ไปเป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างยุทธศาสตร์ในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้ดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนักเรียน ศักยภาพการของโรงเรียน โดยอาศัยผลจากการศึกษาระยะที่ 1 และการศึกษาค้นคว้างานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปรึกษาอาจารย์ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมมาเป็นกรอบในการพิจารณา

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา จำนวน 5 คน และ 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 คน รวมเป็นจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนเป็นแบบประมาณค่าระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Liker Method) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อการตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปเก็บข้อมูลตัวอย่าง จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้นประสานไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน นำแบบประเมินพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาแล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้คำนวณด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการวิจัยนำเสนอประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า จากการพิจารณาโมเดลที่พัฒนาขึ้น พบว่าตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.66 - 0.89 เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ (t) พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าทุกตัวแปรสังเกตได้มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือและสามารถอธิบายได้อย่างมีความหมาย เมื่อพิจารณาตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบพบว่า

1.1 องค์ประกอบปัจจัยทักษะชีวิตและอาชีพตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะทางสังคมและส่วนบุคคล 2) นักเรียนมีความฉลาดในการเข้าสังคม 3) นักเรียนสามารถจัดการความสัมพันธ์ 4) นักเรียนมีความตระหนักทางสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 0.77 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.28 ถึง 0.36 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีทักษะทางสังคมและส่วนบุคคล มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

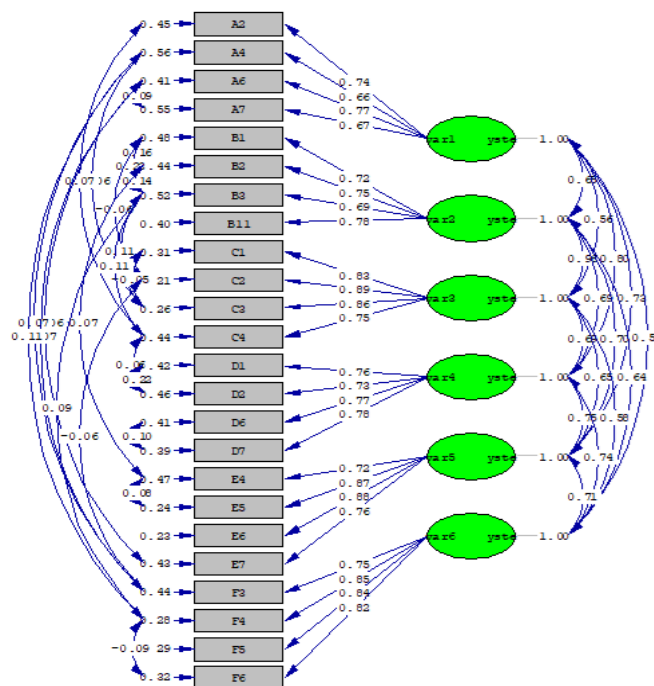
1.2 องค์ประกอบปัจจัยด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีจตุรแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและการสื่อสาร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล 3) นักเรียนมีแนวคิดและมีการปฏิบัติเทคโนโลยี 4) นักเรียนมีทักษะความรู้ดิจิทัล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.69 - 0.78 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.49 - 0.70 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและการสื่อสารมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

1.3 องค์ประกอบปัจจัยด้านทักษะการสื่อสารตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล 3) นักเรียนมีทักษะการจัดการสารสนเทศและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) นักเรียนมีการจัดการสารสนเทศ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 0.89 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง 0.72 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

1.4 องค์ประกอบปัจจัยด้านทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ 2) นักเรียนมีการคิดสร้างสรรค์ 3) นักเรียนมีความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ 4) นักเรียนมีความคิดเชิงประมวผล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.70 ถึง 0.78 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.52 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

1.5 องค์ประกอบปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้ ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความรู้ 2) นักเรียนมีการสร้างความรู้ 3) นักเรียนมีเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.72 - 0.88 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.52 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีความรู้ มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

1.6 องค์ประกอบปัจจัยด้านทักษะการร่วมมือ ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) นักเรียนมีการร่วมมือ 3) นักเรียนมีด้านทักษะมนุษยสัมพันธ์ 4) นักเรียนมีทักษะภายในบุคคล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 0.85 มีค่าความเที่ยง (R2) อยู่ระหว่าง 0.36 ถึง 0.52 โดยตัวแปรเรื่องนักเรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด

ภาพที่ 2 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าสถิติ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงสังเกตได้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูต่อไป

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

วิสัยทัศน์ “ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ 1) พัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน 2) เสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน 3) เพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน 4) ส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน 5) พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 6) เสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน

เป้าประสงค์ 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและอาชีพ 2) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทักษะการสื่อสาร 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 5) เพื่อให้ผู้เรียนรับทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 6) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการร่วมมือกับผู้อื่น

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ 1) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนของตนเอง 2) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ ร้อยละ 80 ของผู้เรียนระดับมัศึกษามีทักษะผู้เรียนที่สูงขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป และมีความสอดคล้องกันจึงยอมรับว่ายุทธศาสตร์มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

อภิปรายผล

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่ามีตัวแปรสังเกตได้ 24 ตัวแปร นำหลักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าทุกตัวแปรสังเกตได้มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือและสามารถอธิบายได้อย่างมีความหมาย เมื่อพิจารณาตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบพบว่า

ตัวแปรทักษะชีวิตและอาชีพพบตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะทางสังคมและส่วนบุคคล 2) นักเรียนมีความฉลาดในการเข้าสังคม 3) นักเรียนสามารถจัดการความสัมพันธ์ 4) นักเรียนมีความตระหนักทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี ศิริลักษณ์ และคณะ ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยทำการเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 540 คน พบว่า องค์ประกอบของทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา องค์ประกอบที่ 3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการสื่อสาร และองค์ประกอบที่ 5 ทักษะชีวิตและอาชีพ (วิภาวี ศิริลักษณ์ และคณะ, 2562)

ตัวแปรทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีพบตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและการสื่อสาร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) นักเรียนมีความรู้

พื้นฐานในยุคดิจิทัล 3) นักเรียนมีแนวคิดและมีการปฏิบัติเทคโนโลยี 4) นักเรียนมีทักษะความรู้ดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนลักษณ์ สุวรรณพงษ์ และคณะ ศึกษาสภาพและระดับทักษะเด็กในศตวรรษที่ 21 ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี ด้านสารสนเทศ สื่อ เด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น มีความสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ดีมาก และง่ายในปัจจุบันโดยเฉพาะทักษะการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์การสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ (รัตนลักษณ์ สุวรรณพงษ์ และคณะ, 2562)

ตัวแปรทักษะการสื่อสารพบตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล 3) นักเรียนมีทักษะการจัดการสารสนเทศและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) นักเรียนมีการจัดการสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา จันตะคุณ ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 5 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น 404 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในเกณฑ์ดี และทักษะการสื่อสาร ทักษะความเป็นนานาชาติ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 (นิตยา จันตะคุณ, 2561)

ตัวแปรทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมพบตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ 2) นักเรียนมีการคิดสร้างสรรค์ 3) นักเรียนมีความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ 4) นักเรียนมีความคิดเชิงประมวลผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีระภาพ เพชรมาลัยกุล วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์เชิงปริมาณผลงานเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนศตวรรษที่ 21 เป็นการบริหารวิชาการที่อิงแนวคิด ลักษณะ แนวทาง จัดโครงสร้างองค์ประกอบที่คำนึงถึงประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ 2) ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) สอดคล้องศักยภาพผู้เรียน 4) ฝึกปฏิบัติ 5) เน้นกิจกรรม 6) ฝึกการคิด 7) แสวงหาความรู้ เรียนร่วมกัน ซึ่งจะเห็นว่าทักษะการฝึกปฏิบัติเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนศตวรรษที่ 21 (อีระภาพ เพชรมาลัยกุล, 2562)

ตัวแปรทักษะการเรียนรู้ พบตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความรู้ 2) นักเรียนมีการสร้างความรู้ 3) นักเรียนมีเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้

ตัวแปรทักษะการร่วมมือ พบตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) นักเรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) นักเรียนมีการร่วมมือ 3) นักเรียนมีด้านทักษะมนุษย์สัมพันธ์ 4) นักเรียนมีทักษะภายในบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนลักษณ์ สุวรรณพงษ์ ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาทักษะเด็กในศตวรรษที่ 21 ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการใช้ทักษะด้านนี้ได้ดี ซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนด้วย (รัตนลักษณ์ สุวรรณพงษ์ และคณะ, 2562)

2. ผลการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ ยังตรง เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ คือเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและกล้าแสดงออก รักการเรียนรู้และ การเรียนรู้ด้วยตนเอง คุณลักษณะด้านความคิดคือการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์

การคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ และการคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะด้านทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิต และการทำงาน และทักษะด้านสื่อ เทคโนโลยีและสารสนเทศ และคุณลักษณะด้านคุณธรรม คือการมี จิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงามที่ดี การมีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม (พิเชษฐ ยังตรง, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เลยหนองบัวลำภู พบว่า ได้องค์ความรู้ใหม่ ดังปรากฏในภาพที่ 3 ดังนี้

วิสัยทัศน์

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ: 1) พัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) เพิ่มพูน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการเรียนรู้ และ 6) ทักษะการร่วมมือกับผู้อื่น

เป้าประสงค์: ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ทักษะการร่วมมือกับผู้อื่น

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การส่งเสริมทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 6: การเสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน

ภาพที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลยหนองบัวลำภู

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็น ยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน การเสริมสร้างทักษะ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน การส่งเสริมทักษะการ สร้างสรรค์และนวัตกรรมของผู้เรียน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเสริมสร้างทักษะ การร่วมมือ กับผู้อื่นของผู้เรียน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1) การพัฒนาทักษะ

ชีวิตและอาชีพของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียนโดยการจัดกิจกรรมอบรมด้านทักษะทางสังคมและส่วนบุคคล สร้างความฉลาดในการเข้าสังคม เพิ่มความสามารถจัดการความสัมพันธ์ เสริมสร้างความตระหนักทางสังคมและอบรมหรือจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพให้แก่ผู้เรียน 1.2) การเสริมสร้างทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียน โดยจัดโครงการรู้เท่าทันสารสนเทศ ให้มีความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล ข้อดีและข้อเสียของระบบสารสนเทศในผู้เรียน ซึ่งข้อเสนอแนะในข้อที่ 1.2 ผู้วิจัยได้นำไปทดลองในโรงเรียนเลยพิทยาคม ซอยเลยด่านซ้าย 1 ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน“กิจกรรมการพัฒนาทักษะการใช้คำทับศัพท์ผ่านช่องทางออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” สารการเรียนรู้ภาษาไทย 1.3) การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียน โดยการจัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการสื่อความหมายจากการฟังได้ โครงการพัฒนาทักษะการสะกดภาษาไทยเพื่อการสื่อสารออนไลน์ โครงการพัฒนาทักษะการพูดภาษาต่างประเทศจากเจ้าของภาษา และโครงการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมทักษะการสื่อสารด้านการพูด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนสื่อความหมายจากการอ่าน ฟัง ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 1.4) การส่งเสริมทักษะการสร้างสรรคและนวัตกรรมของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียน โดยจัดทำโครงการพัฒนาระบบการคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ เช่น การเรียนรู้แบบ Stem ศึกษาชีวิตประจำวัน และโครงการฝึกคิดเชิงคำนวณ กระบวนการแก้ปัญหาในหลากหลายลักษณะ เช่น การจัดลำดับเชิงตรรกศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูล และการสร้างสรรค์วิธีแก้ปัญหาไปทีละขั้นทีละตอน (หรือที่เรียกว่าอัลกอริทึม) เพื่อพัฒนาระบบการคิดสร้างสรรค์ สร้างระบบความคิดที่แปลกใหม่และความคิดเชิงประยุกต์ 1.5) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียน โดยจัดทำโครงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา เช่น การเรียนการสอนในการสืบค้นข้อมูลที่มีประโยชน์ งานวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น 1.6) การเสริมสร้างทักษะการร่วมมือกับผู้อื่นของผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาในโรงเรียน โดยจัดทำโครงการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ดี เพื่อฝึกปฏิบัติการทำงานเป็นทีม และฝึกทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ 2.2) ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2.3) ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่เขตอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- เจริญพงษ์ ชมภูษ และน้ำทิพย์ งามงามาณชัย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์. วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 6(12), 39-55.
- ฐิตพัฒน์ สดางค์จันทร์. (2561). การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย. ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ, 11(1), 343-365.
- ฐิตินันท์ ดาวสร และคณะ. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(1), 59-74.

- ธีระภาพ เพชรมัลลกุล. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์เชิงปริมาณผสวนเชิงคุณภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 11(1), 126-145.
- นิตยา จันตะคุณ. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 25 กรกฎาคม 2565 จาก <http://research.rmu.ac.th/rdi-mis//upload/fullreport/1607005961.pdf>
- พิเชษฐ ยังตรง. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21. วารสารสุทธิปริทัศน์, 31(100), 1-12.
- รัตนลักษณ์ สุวรรณพงษ์ และคณะ. (2562). รูปแบบการพัฒนาทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ระดับประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(2), 11-42.
- วิภาวี ศิริลักษณ์ และคณะ. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 155-165.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้าปรีณิต.
- สุนันท์ สipay. (2562). บทบาทของครูไทยในการศึกษา 4.0. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 25(2), 3-14.
- Hair, J. F. et al. (2014). Multivariate Data Analysis. 7th Ed. United Kingdom: Pearson Education.